

# LLIBRES SAGRATS DE LES RELIGIONS DEL MÓN

Paraules divines en escrits humans del mundo

MARCELO BARROS

Goiás, Brasil

*Una mica tancats, com estem, en el nostre propi llibre, Marcelo Barros ens obre a l'horitzó ample del món, al "Déu de tots els noms" que va parlar "en múltiples ocasions i de moltes maneres"...*

En tota la humanitat, en les cultures més diverses, l'amor diví es revela. Als indígenes caiaopó, en el centre-oest brasiler, quan vivia entre les pedres de l'interior de Goiás, l'Esperit-Mare se'ls comunicava a través de les pedres de format misteriós de la Serra Daurada. Al poble mexica, se li comunicava per les flors. Als guaraní, pels càntics inspirats. Als pobles de l'Amazònia, per les històries dels animals, cadascú amb el seu temperament i la seva forma de ser.

També el poble d'Israel va rebre de Déu la revelació, primerament a través de càntics i històries orals, la majoria d'elles proclamades per dones. Són profecies femenines, atribuïdes a Dèbora i Anna, Míriam i la Sulamita. Després, als poemes i càntics, s'hi van afegir els relats i discursos, escrits per profetes i escribes.

Els primers llibres sagrats són els *Vedes*, literatura antiga índia. Ocupen el primer lloc en les escriptures hindús, junt amb els Bràhmans, els Araniakes i els Upanishad (doctrina secreta). Diverses creences -el sikisme, el jainisme, el vixnuisme, el xivaisme i d'altres- formen l'hinduisme i creuen que aquesta literatura és eterna. Té origen sobrenatural i va ser transmesa per esperits sants (1500 a C). Existeixen quatre Vedes, els més antics dels quals són els Vedes dels càntics (Rig-Veda). D'aquests, un punt alt és el *Bhagavad Gita* (Cançó Sublim). Com a tradició oral, es remunta 5000 anys enrere. Va ser codificat com a llibre almenys fa 2000 anys. Mahatma Gandhi explica que aquest llibre li va donar forces per dur a terme l'alliberament de l'Índia, a través de la no-violència activa. El llarg diàleg entre el príncep Arjuna (que representa a la humanitat encara no alliberada de l'esclavatge de l'ego, però desitjosa de redempció) i Krishna (ser humà plenament alliberat) va ser interpretat erròniament com a apologia de

l'anomenada «guerra justa», però, en realitat, es tracta de la lluita per l'autodomini espiritual.

També de l'Índia, la humanitat va rebre les escriptures budistes. El budisme que es va difondre per l'Índia i Pakistan (Hinayàna, el petit vehicle) té com a text sagrat una col·lecció de documents: «*la triple cistella*». El budisme que va créixer al Tibet, Mongòlia, Xina i Corea (el Mahayàna, o gran vehicle) té molts textos sagrats, entre altres el *Sadd-Harmapundarika* (el lotus de la bona religió) que proposa l'ètica de la compassió vers tots els éssers.

A Xina els pobles antics van conèixer la revelació de Déu a través del savi Confuci (segle VI aC). Va escriure ensenyaments morals basats en la saviesa i el bon sentit. Els seus ensenyaments van ser reunits en els textos anomenats *Wu-ching*: cinc llibres canònics. El més conegut és *I Ching*, el llibre de les mutacions i dels oracles que dirigeix el dia i la vida de molta gent. Si el confucionisme es va difondre pel nord de Xina, com a camí moral, al sud la humanitat va tenir la intuïció mística del Lao-Tzé (segle V a.C.). El va repartir la seva experiència de recerca del diví. Va deixar el *Tao-Té-ching*, un dels escrits més venerats del món. Té 81 capítols i ens ensenya l'equilibri personal com a «camí de la virtut».

La *Bíblia* és el llibre més conegut i difós al món. No és considerada en si mateixa paraula divina, sinó l'escriptura d'aquesta paraula. Per al judaisme, la *Bíblia* s'organitza en els llibres de la Llei, Profetes i Escrits. Els textos més antics van ser escrits en el segle X a.C. La major part va ser escrita a partir del segle V, quan les comunitats jueves es reunien més a les sinagogues per escoltar la Paraula que al temple per fer sacrificis. El

cristianisme depèn d'aquella arrel. Anomena la Bíblia judaica «Primer Testament». És el tronc de la fe cristiana. Les primeres comunitats cristianes van afegir escrits, lligant la vida i la Paraula de Jesucrist amb tota la tradició bíblica. Aquests 27 textos tenen el nom de «Nou Testament».

Els jueus i els cristians creuen que la Paraula de Déu ens ve a través de paraules humanes. El text inspirat té arrels culturals i històriques. La revelació no és una paraula directament donada per Déu, sinó la interpretació que els profetes donen de la història, des del punt de vista de Déu. Es dona sempre la mediació d'una paraula humana (profètica). L'originalitat dels escrits bíblics és insistir en què Déu té per a l'Univers un projecte de vida i d'amor i cridant la humanitat a viure en intimitat amb el seu Esperit, a través de la solidaritat i la justícia.

La tercera religió, lligada a la Bíblia és l'Islam, que significa «complet abandonament a Déu». El seu profeta és Mahoma (segle VII). Als 40 anys, pregant a la muntanya Hira, en la nit del poder diví, va rebre de l'àngel Gabriel l'ordre: «Llegeix!». Les seves revelacions van ser escrites a l'*Alcorà* (escriptura).

L'*Alcorà* està subdividit en 114 capítols (*suratas*). Cada *surata* comença amb la frase «en nom d'Alà, el compassiu i misericordiós». L'eix principal de l'*Alcorà* és l'obediència al Déu Únic i la realització de la seva voluntat.

Fins al segle XIX, el món blanc no coneixia cap literatura indígena precolombina. Tots els pobles amerindis tenen càntics i llegendes. Moltes històries expliquen revelacions divines, però no van ser escrites. Avui comencen a tenir més divulgació les narracions dels maies de Yucatán i els quitxés i cakchiqueles de Guatemala, els somnis *xavantes* i els càntics guaranis. Algunes d'aquestes històries tenen més de mil anys.

Un llibre sagrat dels pobles maies es diu *Popol Vuh*. Contava la història de la creació i del poble maia. Aquest llibre és molt antic, però cap blanc va tenir-hi accés. Pocs anys després de la conquesta (1539), un missioner recull en llengua quitxé, en alfabet castellà, un relat maia de les seves tradicions i de la conquesta, mirada des del punt de vista amerindi. Aquest llibre es diu també *Popol Vuh*. Té tres parts:

-Una descripció de la creació i de l'origen de la humanitat, que després de diverses temptatives fracassades va ser feta de blat de moro.

-Les aventures dels joves semidéus Hunahpu i Ixbalanqué i dels seus pares, sacrificats pels genis del mal al seu regne ombrívol de Xibalvay.

-La tercera part conté notícies relatives a l'origen dels pobles indígenes de Guatemala, les seves migracions, la seva distribució al territori, les seves guerres i el predomini de la nació quitxé fins poc abans de la conquesta espanyola.

Al centre del Continent, en els primers segles de l'era cristiana, els maies van desenvolupar una gran civilització. *Chilán* eren sacerdots que interpretaven els llibres i la voluntat dels déus. El terme significa «aquell que és boca». El *chilán* Balán (nom de família que significa jaguar) va viure poc abans de la conquesta espanyola. Va deixar amb el seu nom un llibre que conté calendaris i creences dels maies.

A Amèrica del nord, el 1823, Joseph Smith afirma haver tingut una revelació. Un àngel, Moroni, li va anunciar: «Sobre taules d'or hi ha un llibre de les escriptures, en el qual es parla dels primers habitants d'Amèrica i del seu origen. Allà hi ha contingut tot el que es refereix a la vida eterna, com va anunciar el propi Redemptor als antics habitants d'Amèrica». Aquestes escriptures eren en una caverna a prop de Manchester a l'estat de New York.

El llibre de Mormó (és un personatge de la revelació i significa «el més bondadós») està dirigit als nous colonitzadors d'Amèrica. Hi ha qui es pregunta si l'origen d'aquesta revelació seria una traducció blanca de llegendes i tradicions dels pobles *Algonquino*, dels *Lenape* i dels *Delawaro*. Aquesta revelació va donar origen a l'Església de Jesucrist dels Sants dels últims dies, o dels mormons; una religió independent del cristianisme.

Déu és misteri. De tal manera viu donant-se a si mateix, que es revela a cada poble segons la seva llengua, educació i cultura. A aquest convit d'amor, cada grup hi respon a partir de la seva forma d'ésser.

Aquest és el fonament de la diversitat de les religions i camins espirituals. Tots són respostes a l'amor de Déu. Cap no l'esgota, cap no és complet.

La revelació escrita conté una mostra d'aquesta proposta divina. L'Esperit continua revelant-se en cada acte d'amor i cridant-nos a fer de l'univers un poema de tendresa per a Déu i per a tots els éssers.

